

گفت و گوی صبا با عوامل نمایش «ط»

حقیقت تاریخ زیر نور تئاتر

نمایش «ط» به کارگردانی مجید رحمتی و نویسندگی کهبید تاراج مهمان این روزهای تماشاخانه ایرانشهر است. این نمایش که به زندگی طیب حاج رضایی می‌پردازد در ساختار روایی خود به سراغ یکی از بازی‌های سنتی کشور رفته و تجربه‌ای از وهم و واقعیت را به اشتراک می‌گذارد. بازیگرانی مانند مه‌لقا باقری، شهرزاد افکار، امیر عدل پرور و... در این نمایش به ایفای نقش می‌پردازند. خبرنگار صبا گفت و گویی با عوامل نمایش داشته که در ادامه می‌خوانید.

مریم عظیمی
گفت و گو

کهبید تاراج:

چگونه باید کار کنیم که مورد پسند آقایان باشد

نقطه اولیه بر خورد و آشنایی شما با طیب حاج رضایی کجا و چگونه بود؟

نقطه اولیه بر خورد من با طیب حاج رضایی تصویری بود که پشت دیوار یکی از ساختمان‌های شهرداری از ایشان هست که همین عکس را نیز در نمایش استفاده کردیم البته من شخصیت‌های مختلفی را مورد مطالعه قرار می‌دهم مثلاً شاهرخ ضرام که او هم مانند طیب لقب حر انقلاب را داشته است. از نظر من شخصیت طیب بسیار دراماتیک بود و نمی‌توان بر احتی از این شخصیت‌ها گذر کرد، علاوه بر این جنوب شهر برایم بسیار مهم است و قصه‌های من بیشتر به داستان‌های مردمان این مناطق می‌پردازد. طیب یکی از شمایل‌های مهم دهه چهل ایران است که متأسفانه به دلیل محدودیت‌هایی که اعمال می‌شود نتوانستیم بیشتر به ابعاد مختلف شخصیت و زندگی او بپردازیم، یکی از ویژگی‌های مهم طیب علاقه او به امام حسین است که نقطه اشتراک ما با او محسوب می‌شود و از نظر من او باز چه قدرت‌های زمانه خودش شده است. شاید ا عراق نباشد اگر او را رابین هود ایرانی بنامم و مایه تعجب من است که چرا تاکنون به این کاراکتر پرداخت نشده البته آقای افخمی در حال ساخت فیلمی به نام صبح روز اعدام هستند که یکی از شخصیت‌های آن طیب حاج رضایی است.

آیا در نوشتن نمایشنامه به منابع مستند دسترسی داشتید و تا چه حد از اطلاعات منابع مستند را در نمایش می‌بینیم؟

بله منابعی که در کتابخانه ملی وجود داشت و تحقیقات میدانی که امکان انجامش بود منابع مستند مادر نوشتن این نمایشنامه بودند. البته حدود سه سال قبل قرار بر نوشتن این اثر بود که شرایط آن ایجاد نمی‌شد تا ماه رمضان امسال که در یک مراسم ترنا بازی در تهران شرکت کردم و ایده ربط دادن قصه طیب به ترنا بازی در همان جا شکل گرفت. البته ترنا بازی پیش از انقلاب به گونه دیگری بوده ولی ما از شکل امروزی آن برای روایت نمایشی اثر استفاده کردیم، از یکسری مستندات به لحاظ بار نمایشی کار چشم‌پوشی کردیم تا روایت دراماتیک باشد. بخاطر تغییر پایگاه اجتماعی انسانها و شرایط روز جامعه و اینکه حرف روز ما چیز دیگری است نتوانستیم به ابعاد مختلف شخصیت طیب آنطور که باید و شاید بپردازیم اما زمانی که تماشاگر با قصه مردی که شصت سال پیش تیرباران شده هم ذات‌پنداری می‌کنند یعنی نمایش ما موفق بوده و رسالت خود را انجام داده است و به همین علت فکر می‌کنم که ما باید داستان‌ها و قصه‌های کسانی را بیشتر دنبال کنیم که در همین جغرافیا زیسته‌اند مانند میرزا کوچک خان جنگلی. شناخت عمومی از طیب حاج رضایی چندان زیاد نیست و از آنجایی که هر حکومتی به نفع خودش این شخصیت را مصادره به مطلوب کرده است بسیاری از زوایای شخصیت و زندگی طیب

